

[Co z člověka zůstane v „novém eónu“]¹

Praha (nemoc.) 3. 1. 1963.

Co to znamená, jestliže chce člověk obstát při posledním soudu, chce být přítomen slávě, nechce být zavržen? Co z člověka má být pojato do nového eónu? „Subjekt“ – na tom nezáleží, jestliže míníme zdroj aktivity. Každý zdroj může se stát „námi“ (i z kamení lze vzbudit syny Abrahamovi). Jde zřejmě o osobní identitu: ale to je metafyzický předsudek. Nic takového jako personální identita neexistuje (není) ani v průběhu našeho života. Jde tedy o naši osobní historii. Ale tady je třeba věc důkladně promyslet: pokud jde o naši soukromou, výhradně individuální historii: kde se bere? Není tato individuální historie vždycky pohroužena ve vinu? Není vysvobozena z viny pouze tam, kde naší individuální historií být přestává? Kde se v ní už nevztahujeme jen k sobě, ale k jiným? Není naše osobní historie právě tím, čeho se máme zbavit (resp. dát zbavit, pokud to neumíme sami), co nemá naději, co nemá a nesmí „projít“ do nového eónu? Nejsme tedy po pravdě tím, čím jsme „pro sebe“, ale tím, čím jsme „pro druhé“ (čemuž nesmíme rozumět ve smyslu subjektivním, co si buď sami, nebo co si druzí o nás myslí, jak nás vidí, ale ve smyslu směru: pro druhé = ve směru k druhým). Jedině tato druhá stránka má naději, tj. bude rekonstituována v příštím eónu. Nejde o památku, nýbrž o paměť; nejde o pomník, ale o reálnou přítomnost toho, co jsme byli pro druhé, v novém věku. V novém eónu bude přítomno to, co jsme nikoli ze sebe a na sobě, ale na druhých a pro druhé realizovali z toho, co býti má. A tato realizace dospěje tradicí, historicky (anebo i jinak! viz dále) do nového eónu. Zárukou toho, že do nového světa bude naše realizace pojata, není naše osoba (tím méně osobní identita), ale ani osoba tradujících prostředníků: jedinou zárukou je ono „býti má“, pravda, „to pravé“. I když je tradice přerušena, bude vzkříšena na tomto základě. (Což neznámá popření historie, ale popření absolutní kontingence historických událostí: viz biologická ortogeneze, obdoba v historii).

¹ Záznam navazuje na soubor rukopisných poznámek z 11.-13. 12. 1962. – Pozn. red.